

EIGEN RISICO BEOORDELING (ERB) – IORP II

*JASPER HOOGENSTRAATEN
27 SEPTEMBER 2018*

Impact op uw fonds?

Economie

CPB waarschuwt voor lage en te snel stijgende rente

29 mei 2018 09:34

DNB waarschuwt financiële sector voor risico's klimaatverandering

Frank Elderson Directielid DNB

De financiële sector zal werk moeten maken van klimaatverandering, stelt De Nederlandsche Bank. Nu al is de schade voelbaar.

Nieuws

3 nov 2017

Levensverwachting 2023 drie maanden lager

Pensioen 1684 0

Voorzorgsmaatregelen voor Brexit

Nieuwsbericht

Datum 27 juni 2018

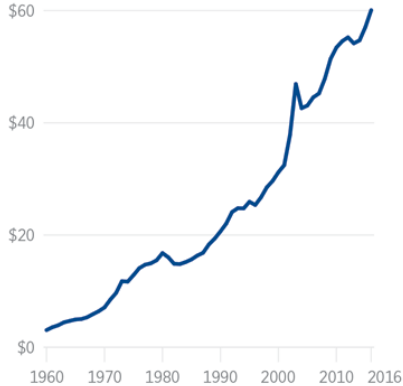

Inspanningen van toezichthouders nemen toe

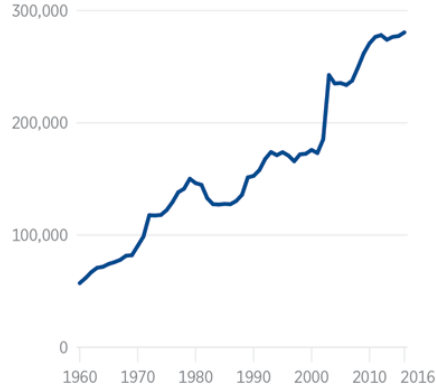
CHART 2

Federal Regulatory Activity: Spending and Staffing

TOTAL SPENDING, IN BILLIONS OF 2009 DOLLARS

TOTAL STAFFING, FULL-TIME EQUIVALENT EMPLOYMENT

NOTES: Figures are by fiscal year. Figures for 2015 and 2016 are estimates.

SOURCE: Susan Dudley and Melinda Warren, "Regulators' Budget Increases Consistent with Growth in Fiscal Budget," The George Washington University and Washington University in St. Louis, May 2015, Tables A-5 and A-6, https://regulatorystudies.columbian.gwu.edu/sites/regulatorystudies.columbian.gwu.edu/files/downloads/2016_Regulators_Budget.pdf (accessed April 21, 2016).

BG 3127 heritage.org

Resources 6.5 FTE

Evolution (Stable): EIOPA will maintain the level of work in the domain of pensions regulation. 2018 will be crucial for EIOPA to provide guidance with regards to IORPII implementation, in particular in the above mentioned areas. Depending on the further evolution of the PEPP Regulation, this area would need additional resources.

Products	Due Date
<ul style="list-style-type: none"> Implementation of IORPII <ul style="list-style-type: none"> Information to members and beneficiaries Governance of IORPs Risk evaluation ESG factors Risk management: Evidence based on extent of implementation of EIOPA opinion on risk assessment Personal pensions: follow up to Capital Market Union initiative and PEPP Regulation Cross-border activities, IORP II: finalisation of revision of Budapest protocol Finalisation of pensions data requirements Initial preparations for the pensions stress test 2019 	<ul style="list-style-type: none"> Q3 Q4 Q4 Q2 - Q3 Contingent on demand Contingent on demand Q2 Q1 - Q2 Q3 - Q4

Agenda

- Wat is de ERB en waarom eigenlijk?
- Vereisten in IORP II en wetsvoorstel
- Praktische uitwerking en voorbeelden

Wat is de ERB en waarom eigenlijk?

Inhoud en achtergrond

Wat is de ERB?

- Eigen Risico Beoordeling (ERB)
- Artikel 28 van IORP II Richtlijn 2016/2341
- Pensioenfondsen variant op ICAAP (banken) en ORSA (verzekeraars)

Internal Capital Adequacy Assessment Process

Own Risk & Solvency Assessment

Waarom een ERB?

Meer zicht en grip op risico's fondsen

Interne blik

meer zicht op
fondsspecifieke
(impact van)
risico's

Toekomstgericht

in plaats van
terugkijkend

Ex ante inzicht

in mogelijke
maatregelen en
effectiviteit
daarvan

Afdwingbare afweging

risico's bij
(strategische)
besluitvorming

Wat is de ERB?

Proces en geschreven rapportage

- Ten minste eens per 3 jaar en bij significante wijzigingen
- Proportioneel

Gericht op identificeren en beheersen van risico's

- Beoordeling van financieringsbehoefte
- Beoordeling van risico's voor uitkeringen van de deelnemers
- Beoordeling van risicobeheersing en beschermingsmechanismen

In aanmerking genomen bij strategische besluitvorming

- Aantoonbaar en geïntegreerd

Waarom een ERB?

- Voorkomen onvoorbereid op crisis situaties
- Overlap met crisisplan, echter:
  - Focus op risico's en (toekomstige) impact op fonds
  - Inzicht in voorbereidende maatregelen
- ERB derhalve aanvullend op crisisplan

Vereisten IORP II en wetsvoorstel

Vereisten in IORP II

**IORP II Richtlijn
2016/2341**

art 28

1. Algemeen

Uitvoeren en documenteren

Tenminste eens in 3 jaar en na significante wijzigingen

Proportioneel

2. Inhoud

Beschrijving ERB proces

Beoordeling doelmatigheid risicobeheersysteem

Beschrijving voorkomen belangenverstremgeling sleutelfuncties

Beoordeling financieringsbehoefte

Beoordeling risico's pensioenuitkeringen

Beoordeling effectiviteit corrigerende maatregelen

Rekening houdend met indexatie- en kortingsmechanismen

Kwalitatieve beoordeling beschermingsmechanismen (garanties)

Kwalitatieve beoordeling operationele risico's

Indien er ESG beleid is: beoordeling nieuwe risico's

3. Methoden

Risico's detecteren en beoordelen

Huidig en toekomstig

4. Gebruik

In aanmerking bij strategische beslissingen

Vereisten in wetsvoorstel

Schriftelijke vastlegging

Door bestuur ondertekend

Beoordeling nieuwe risico's incl ESG

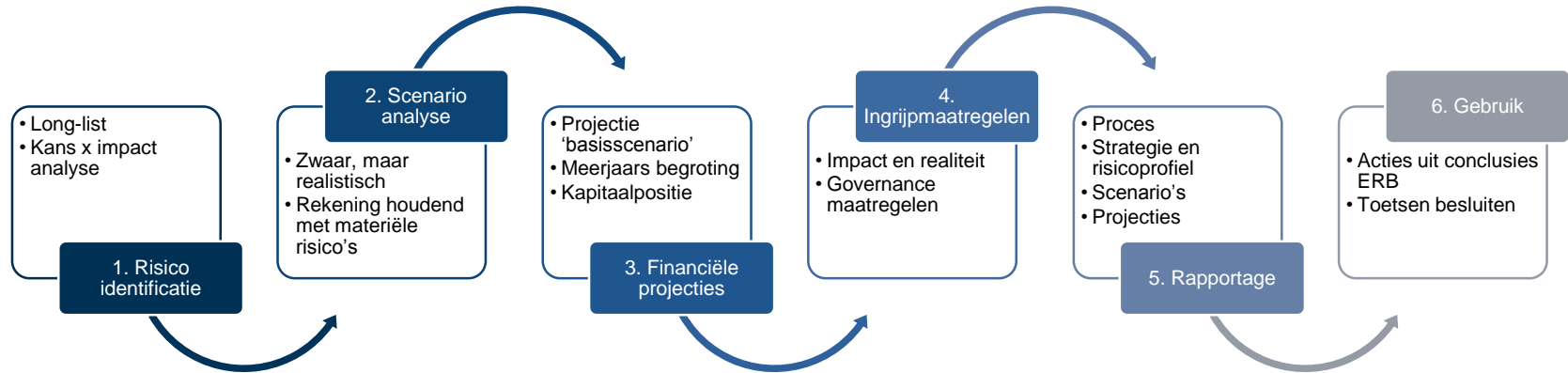
Indiening toezichthouder (DNB) binnen 2 weken

Praktische uitwerking

Voorbeelden

Voorbeeld stappenplan ERB

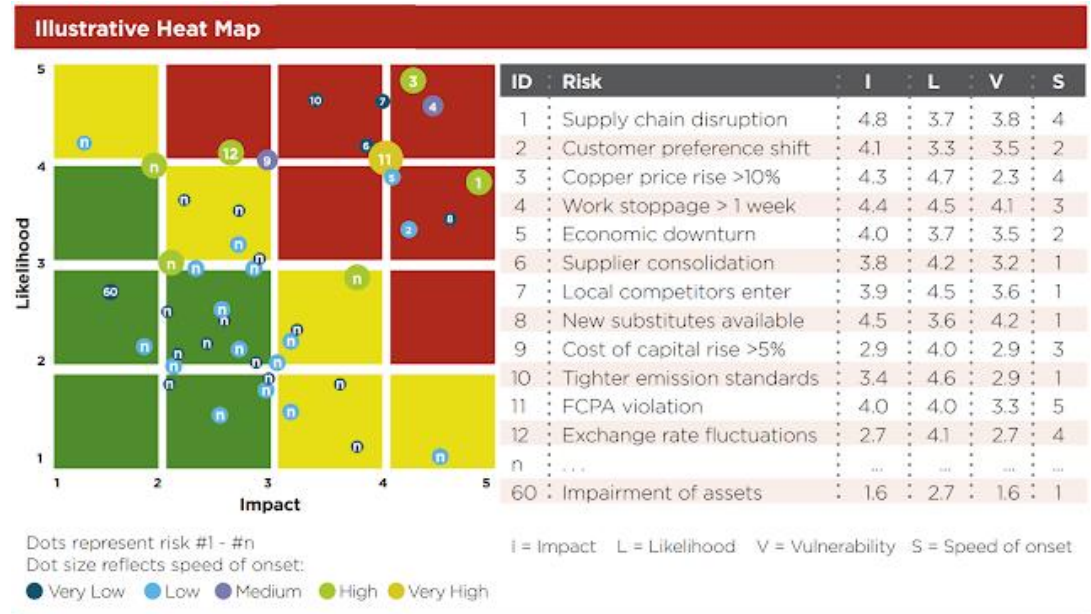
1. Risico identificatie

- Vaststellen eigen specifieke risicoprofiel
  - Obv doelen: risico = bedreiging van behalen doel
  - Gegeven reeds aanwezige 'controls'
  - Obv interne afstemming (bestuur, commissies, uitvoerder, RvT, VO, etc.)
  - Resulteert in gedragen long-list en short-list in 'heatmap'

1. Risico identificatie

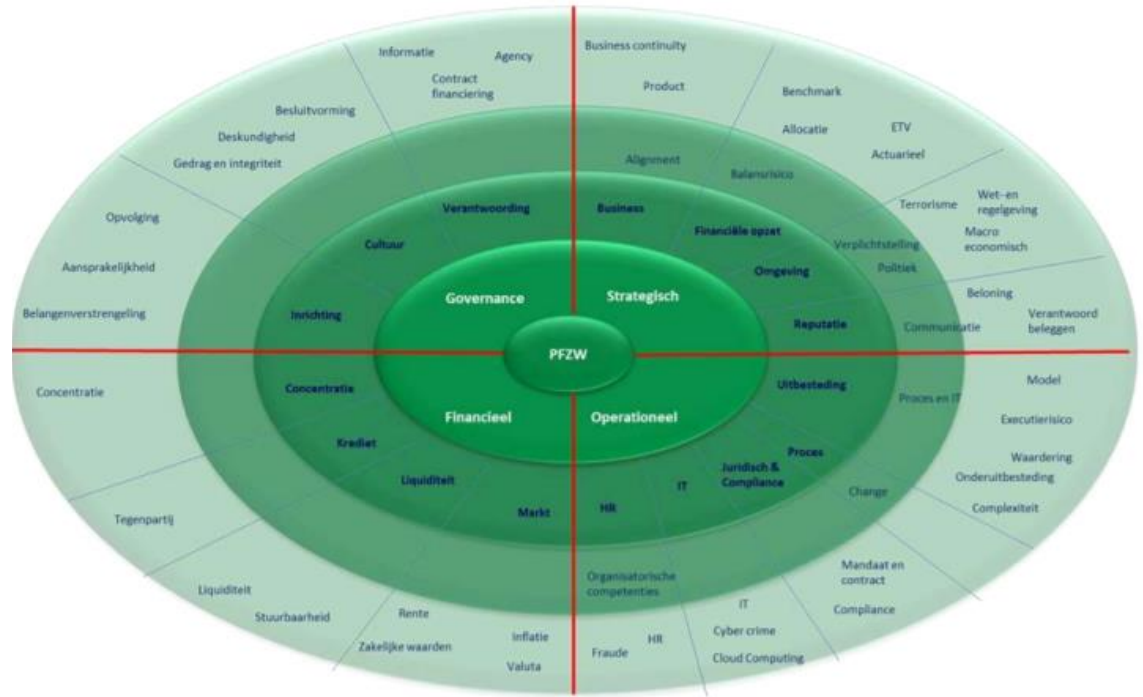
- Aandachtspunt: beperk complexiteit
- Beperkt aantal categorieën
- Duidelijke definitie vanuit doelen

1. Risico identificatie – Voorbeeld

- Totale risicoprofiel omvangrijk en divers

Bron: ABTN PFZW

2. Scenario analyse

- Vaststellen meest relevante scenario's gegeven risico's uit 1

Zwaar, maar reëel

Niet: 10-jaars rente naar -10%
Wel: financiële crisis vgl 2008

Specifiek voor eigen fonds

Niet: scenario van groot fonds overnemen
Wel: specifiek scenario IT risico's eigen systemen

Bevat materiële risico's

Niet: scenario vastgoedcrisis bij beperkte allocatie
Wel: combi zware operationele en financiële risico's

Relevant voor deelnemers

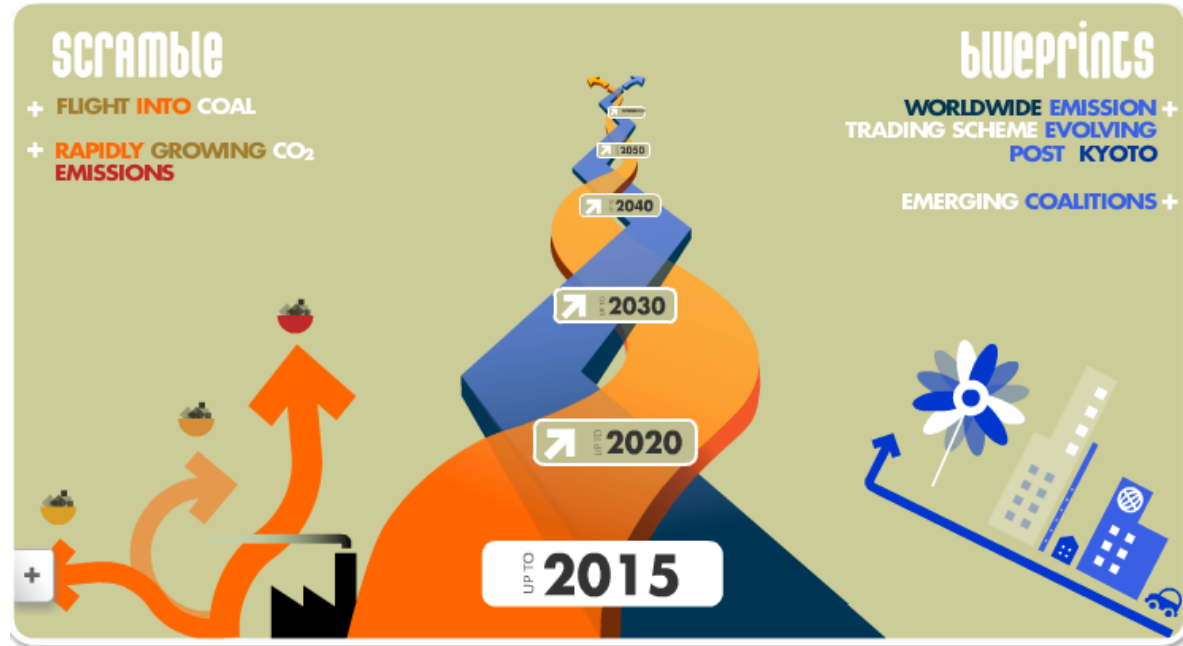
Niet: relevantie scenario obv impact na korten
Wel: korten als ingrijpmaatregel in scenario

- Ongeacht kans! Centraal staat 'wat als'

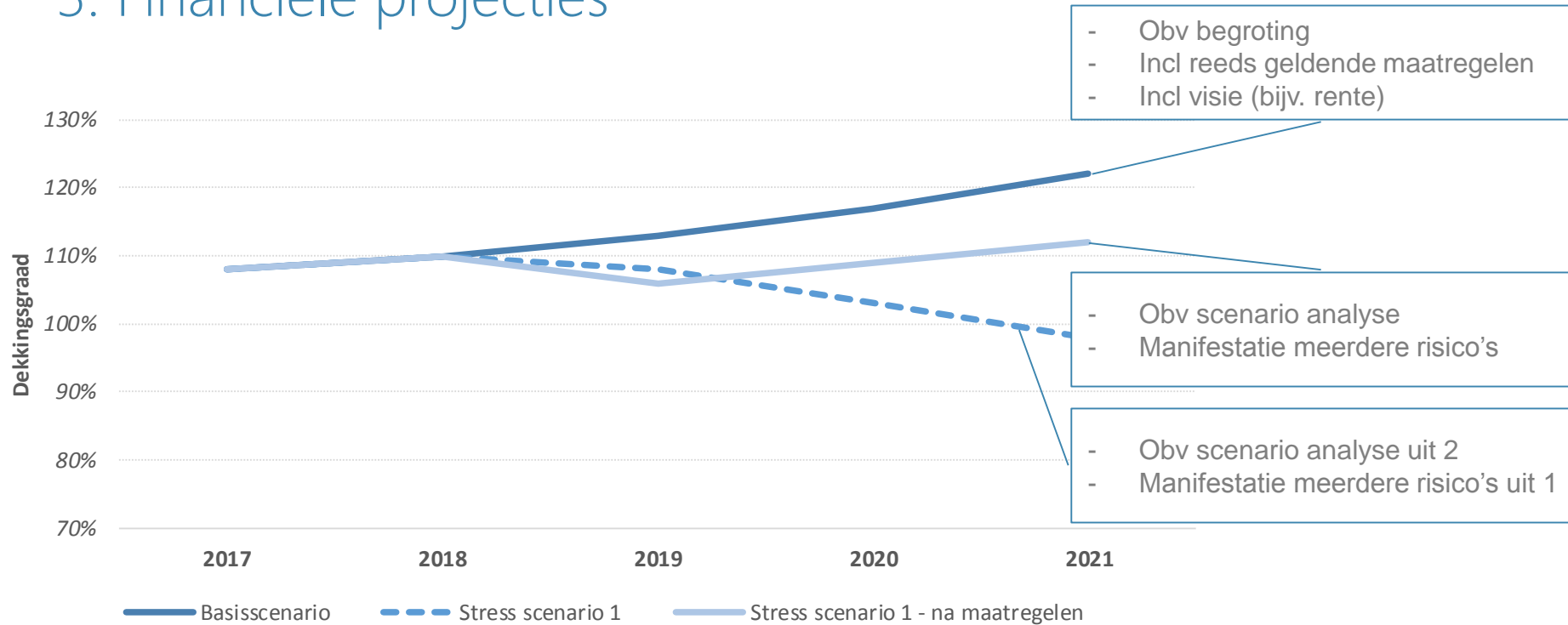
2. Scenario analyse – Voorbeeld

Shell energy scenarios to 2050

Bron: shell.com

3. Financiële projecties

4. Ingrijpmaatregelen

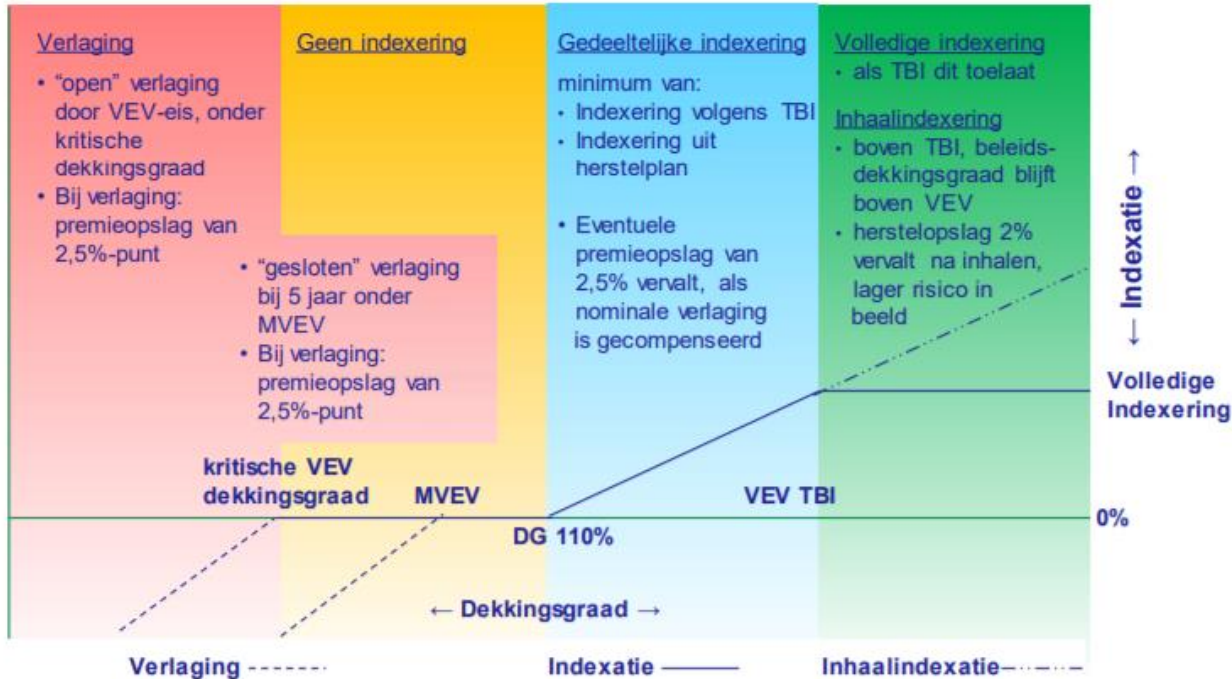
- Koppeling met voorbereidend crisisplan
- Ingrijpmaatregelen vooraf gedefinieerd en geanalyseerd

Impact risicoprofiel	Hoe vermindert dit het risicoprofiel en vereist vermogen?
Impact kapitaal	In welke mate versterkt dit het aanwezig vermogen?
Snelheid	Hoe snel is actie mogelijk? wanneer is impact gerealiseerd?
Haalbaarheid	Is dit mogelijk in het scenario? welke prijs? neveneffecten?

4. Ingrijpmaatregelen – Voorbeeld

	Mogelijke 'Management Actions'	Snelheid	Impact risicoprofiel	Impact vermogen	Impact kosten
> Risk appetite	Gewenst Niveau	Aanpassen beleggingsmix			
		Wijzigen operationele processen / uitvoering			
		Verscherpte monitoring			
> norm	Buffer	Aanpassen indexatie			
		Herverzekering en hedging			
		Kostenreductie			
< norm	Tekort	Bijstorten kapitaal sponsor			
		Korten op uitkeringen (indien toegestaan)			
		M&A			

4. Ingrijpmaatregelen – Voorbeeld crisisplan

Bron: ABTN PFZW

4. Ingrijpmaatregelen – Voorbeeld crisisplan

Bron: ABTN ABP

5. Rapportage

- Statisch en dynamisch deel rapportage
  - **Statisch:** beschrijving ERB-proces, RM proces en inrichting governance
  - **Dynamisch:** actueel beeld risicoprofiel en scenario's
- Review en vaststelling proces
  - Review door relevante functies (bijv. actuariële functie)
  - Vaststelling obv eigen governance (iig waarmeding door bestuur)
  - Informeren van relevante organen (bijv. RvT en VO)

6. Gebruik

- ERB geïntegreerd in management proces en besluitvorming

- Overlap met en gebruik van: ALM, crisisplan, herstelplan, etc.

Tot slot

- Vereisten nog niet definitief en mogelijk aan verandering onderhevig
  - Wetgeving nog vast te stellen
  - Naar verwachting nog onderliggende guidelines, good practices, Q&A's, etc.
- Kwestie van doen en aanpassen n.a.v. eigen ervaringen
  - Geen voorgeschreven format dus aanpassingen o.b.v. eigen inzichten mogelijk
- Ervaring banken en verzekeraars: 'zinnig en interessant'

Jasper Hoogenstraaten
Managing Consultant

020 – 707 3640

jasper.hoogenstraaten@aaa-riskfinance.nl

